

УДК: 378, 37.013, 81, 398; 801.8, 82.0(477), 82.0(100), 37.02, 371, 159, 821.16, 372.8, 398.21, 81'243, 82'01

Номер ДР: 0119U102462

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра славістичної філології, педагогіки та методики
викладання

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор
з наукової та інноваційної діяльності
Білоцерківського національного
аграрного університету, професор

_____ О.М. Варченко
« ____ » _____ 2023 р.

ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ (заключний)
ТЕМА: «Актуальні філологічні, психолого-педагогічні та методичні
практики викладання у ЗВО в інноваційному культурно-освітньому
просторі»

Декан соціально-гуманітарного факультету
канд. юридичних наук, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Керівник НДР, кандидат філологічних наук,
доцент

Світлана КАРПЕНКО

Начальник ВНДІД, кандидат с/г наук,
доцент

Ірина ЛАСТОВСЬКА

Розглянуто та прийнято науково-технічною радою університету,
протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2023 р.

м. Біла Церква
2023

Автори

<i>Посада, вчений ступінь, вчене звання</i>	<i>(Підпис) (дата)</i>	<i>Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ (частина звіту, що підготовлена автором)</i>
<i>Керівник НДР: доцент кафедри, кандидат філологічних наук, доцент</i>		Світлана КАРПЕНКО (базові параметри, вступ, реферат, висновки)
<i>Відповідальна за подання документів: Доцент кафедри, кандидат педагогічних наук</i>		Олена ДЕМ'ЯНЕНКО (звіти за етапами I та II, використані джерела)
<i>Завід вач кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент</i>		Світлана ПОГОРІЛА (звіт за 4 етапом)
<i>Доцент кафедри, кандидат філологічних наук</i>		Наталія РИМАР (участь у підготовці звітів за 2-3 етапами)
<i>Доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент</i>		Інна ТИМЧУК (матеріал до звітів за 3-4 етапами)
<i>Асистент кафедри, кандидат філологічних наук</i>		Юлія ЧЕРНОБРОВ (матеріал до звітів за 1-2 етапами)
<i>Асистент кафедри</i>		Наталія БАРАН (матеріали до звіту за 1 етапом)

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 56 с., 3 рис., 2 табл., 93 джерел і ресурсів (нормативні документи, методологічна база, вихідні публікації авторів, публікації як результати виконання ІНДР за етапами виписані за розділами).

Ключові слова: ІННОВАЦІЙНІСТЬ, МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТА, СТУДЕНТИ НЕГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ, КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ПРОСТІР, ГУМАНІТАРНА ОСВІТА, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.

Об'єкт дослідження – гуманітарно-педагогічна діяльність викладачів закладів вищої освіти в умовах інноваційного культурно-освітнього простору України.

Мета роботи – дослідження, апробація, впровадження інноваційного гуманітарно-педагогічного змісту та компетентісно зорієнтованих форм організації сучасного освітньо-виховного процесу у вищій школі, спрямованих на соціально-культурну та професійну адаптацію студентів непедагогічного ЗВО.

Методи дослідження – були використані *загальнонаукові методи* досліджень, як теоретичні (аналіз і зіставлення науково-теоретичних джерел, а також *спеціальні методи* дослідження у філології – психолінгвістичний, стилістичний, структурно-семантичний, лінгвопорівняльний, компаративний, інтертекстуальний, інтермедіальний тощо), *емпіричні* (добір, апробування, спостереження, опитування та %-кількісний аналіз результатів), так й *інтерпретаційні* (розроблення структурно-діяльнісної моделі, презентація).

У ході дослідження було реалізовано студентоцентрований, компетентісний підходи, визначено пріоритетність гуманітарного змісту вищої освіти, спрямованого на соціально-культурну та професійну адаптацію. З цією метою було передбачено апробування і застосування ефективних інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, проєктних, інформаційно-технологічних, медіаосвітніх тощо).

Результати НДР: обговорено на науково-методичних заходах, апробовано публікаціями і доповідями авторів, упроваджено в освітньо-науковий процес діяльності викладачів кафедри.

ЗМІСТ

БАЗОВІ ПАРАМЕТРИ	5
ВСТУП	6
·	
ХІД І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА ЕТАПАМИ	
I. Результати дослідження 1 етапу	15
II. Теоретико-практичні аспекти досліджень на 2 етапі	20
III. Опис результатів 3 етапу дослідження	27
IV. Результати дослідження на завершальному 4 етапі.	35
ВИСНОВКИ	48
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	49

БАЗОВІ ПАРАМЕТРИ

Вимоги до проведення дослідження:

1) Вимоги до матеріально-технічної бази, відповідність її завданням роботи.

Інформатизація вищої освіти передбачає використання ІКТ-засобів з метою організації як аудиторних занять, так і самостійної роботи студентів (робота на освітній платформі Moodle, виконання завдань у вигляді презентацій, відео- та аудіоматеріалів, створення ілюстрацій і креолізованих текстів тощо). Передбачено використання аудиторного фонду університету з мультимедійним обладнанням, а також без нього, за умови наявності у студентів власних мобільних пристроїв, інших засобів аудіалізації та візуалізації навчального матеріалу.

2) Методи дослідження та апаратура.

Використовуються різні можливості роботи студентів з Інтернет-ресурсами, засобами аудіалізації та візуалізації, у тому числі мультимедійні пристрої, портативна техніка, засоби мобільного зв'язку, наочні засоби тощо.

3) Кількість наукових працівників, що залучаються до виконання роботи, обґрунтування.

доктори наук, професори	☐ 0
кандидати наук (доценти, наукові співробітники)	☐ 7
інженери	☐ 0
з них сумісники	– 2

4) Очікувані наукові результати:

- *Оновлення змісту програм навчальних мовно-літературних курсів для студентів гуманітарної і негуманітарних спеціальностей, розроблення інтегрованих курсів за вибором студентів, в яких реалізуватиметься компетентнісний підхід до навчання.*

- *Розроблення практикозорієнтованих навчально-методичних матеріалів.*

- *Описаний досвід упровадження андрагогічних методів і практик викладання, активно використовуваних у неформальній освіті, який є економічно доцільним і сприяє організації позанавчальної діяльності й самоосвіти викладачів негуманітарного вищого навчального.*

Облікова картка НДДКР додається до звіту.

ВСТУП

Актуальність теми. Проблема стрімких культурно-освітніх змін в Україні є актуальною як для наукових дискурсів, так і в практичній площині. Адже сучасні процеси інформатизації освіти, наявний «світ медіа» у цілому зумовили не лише зміну міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, а й призвели до структурних змін у всій культурі. Це зумовлює дослідження актуальних змін у викладацькій практиці вищої школи, зокрема – пов'язаних з удосконаленням мовно-літературної освіти різних суб'єктів навчання (філологічних і нефілологічних спеціальностей).

Помітною тенденцією реформування системи вищої освіти є переорієнтація на компетентнісний, практикозорієнтований підхід. Нині прикладні завдання підготовки здобувачів вищої освіти є важливим пріоритетом. І ця тенденція є позитивними зрушеннями в освіті, які покликані формувати мотивацію навчання студентів як потенційних суб'єктів професійної діяльності, впевненість у можливостях успішної реалізації їх як фахівців. Крім того, ці зміни вищої освіти супроводжуються активізацією участі усіх суб'єктів освітнього процесу (викладачів, потенційних роботодавців, здобувачів вищої освіти та їх батьків) у виборі змісту, методів і форм навчання як інваріантної, так і варіативної складових. Це виявляється у проведенні різнобічних опитувань, диференціації спецкурсів і додаткових навчальних курсів, які обираються тощо.

Комплексне вивчення актуальних теоретичних і практичних аспектів розвитку філології, психології, педагогічних наук (у т.ч. – андрагогіки), методики викладання у вищій школі спрямоване на модернізацію змісту й форм мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО. На етапі розроблення ініціативної теми дослідження спостерігалася тенденція до неправомірного звуження гуманітарної освіти в таких закладах з посиленням на університетську автономію і важливість формування фахових компетентностей, що призводить «до втрати універсальності й комплексності

вищої освіти» (рішення НАЗЯВО від 27.11.2019). Тому актуальність обраної ІНДТ кафедри полягала у вивченні значущості гуманітарної складової стандартів вищої освіти, формування загальних компетентностей студентів – майбутніх економістів, юристів і перекладачів, лікарів ветеринарної медицини, фахівців харчової промисловості і м'ясо-молочної переробної промисловості, агрономів тощо.

Об'єкт дослідження – гуманітарно-педагогічна діяльність викладачів закладів вищої освіти в умовах інноваційного культурно-освітнього простору України.

Мета науково-дослідної роботи: дослідження, апробація, впровадження інноваційного гуманітарно-педагогічного змісту та компетентісно зорієнтованих форм організації сучасного освітньо-виховного процесу у вищій школі, спрямованих на соціально-культурну та професійну адаптацію студентів непедагогічного ЗВО.

Основні завдання, на вирішення яких спрямовано дослідження:

- дослідити теоретико-методологічні засади мовно-літературної освіти студентів ЗВО, у тому числі – негуманітарних спеціальностей, в аспекті змісту й форм організації навчання;
- розробити модель мовно-літературної освіти студентів гуманітарних і негуманітарних спеціальностей в інноваційному культурно-освітньому просторі;
- дібрати та апробувати пріоритетні засоби, технології та форм організації роботи, спрямовані на вдосконалення мовно-літературної освіти студентів;
- розробити інноваційний програмно-методичний зміст мовно-літературних дисциплін і курсів на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та профорієнтаційної адаптації студентів.

Методи, засоби, підходи, ідеї, робочі гіпотези для вирішення поставлених завдань.

З метою реалізації визначених мети і завдань були використані *загальнонаукові методи* досліджень, як теоретичні (аналіз і зіставлення науково-теоретичних джерел, а також *спеціальні методи* дослідження у філології – психолінгвістичний, стилістичний, структурно-семантичний, лінгвопорівняльний, компаративний, інтертекстуальний, інтермедіальний тощо), емпіричні (добір, апробування, спостереження, опитування та %-кількісний аналіз результатів), так й інтерпретаційні (розроблення структурно-діяльнісної моделі, презентація).

У ході дослідження було використано студентоцентрований, компетентнісний підходи, пріоритетність гуманітарного змісту вищої освіти, спрямованого на соціально-культурну та професійну адаптацію. З цією метою було передбачено апробування і застосування ефективних інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, проєктних, інформаційно-технологічних, медіаосвітніх тощо).

Новизна дослідження полягала у доборі гуманітарно-педагогічного змісту й ефективних форм мовно-літературної освіти студентів непедагогічних спеціальностей.

Вихідні (початкові) дані для проведення роботи:

I. Перелік правових та нормативних документів, які стали підставою для виконання роботи (закони, постанови, стандарти, положення, класифікатори):

- ✓ Закони України: «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380), зі змінами; «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81).
- ✓ Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ», схвалене Вченою радою БНАУ (протокол №9 від 17.09.2018), розроблене на підставі: Закону України «Про вищу освіту», що ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої

освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (2006, 2015).

- ✓ Лист МОН України №1/9-120 від 11.03.15 «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін».
- ✓ Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 261 с.

II. Перелік виконаних раніше науково-дослідних робіт, монографій, статей та іншої наукової продукції, на яких базувалося дослідження теми.

Методологічною базою дослідження різних аспектів проблеми стала низка праць учених, зокрема у сфері: освітніх інновацій – І. Бежа, І. Дичківської, О. Пехоти, А. Пригожина, В. Сластоніна, А. Хуторського та ін.; педагогічної інноватики – А. Ніколса, Г. Гейтса, Дж. Керрола, В. Загвязинського, Ю. Бабанського, В. Беспалька, Г. Селевка та ін.; андрагогіки – М. Ноулза, Л. Сігаєвої та ін.; сучасної лінгвостилістики, методів літературознавчого аналізу, психолого-методичних підходів до мовної освіти.

Базою виконання науково-дослідної роботи стали такі видання:

- Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції: монографія (рукопис) / [Б.А.Воронкова, М.А.Дебич, Н.М.Дем'яненко, Н.О.Дівінська та ін.] ; за заг. ред. Г.В.Онкович. Київ, 2014. 326с.
- Вакуленко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація *Вісник НАДПСУ. Педагогічні науки*. 2010. №4.
- Зінченко Н.О., Біланов О.С. Модернізація вищої школи України в сучасних умовах. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. Том 15. Випуск 3(51), частина 1. С.261-264.
- Зінченко Н.О. Застосування інноваційних технологій у вищій школі при вивченні гуманітарних дисциплін. URL: http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/1134/1/Zinchenko_zast_inovats_texn.pdf

- Єрмоленко С. Формування комунікативної компетенції у лінгводидактиці. *Українська мова та література*. 2007. № 40. С. 3-8.
- Бей Л.Б., Тростинська О. М. Проблеми викладання української мови різними категоріям іноземних студентів. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2008. № 12. С. 42-49.

III. Результати основних напрацювань учасників дослідження:

1. Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (19 квітня 2019 р.). Біла Церква : БНАУ, 2019. 84 с.
2. Баран Н.А. Студент як суб'єкт формування риторичних умінь у процесі навчання за фахом. *Аграрна наука – виробництву: Психолого-педагогічні та лінгвістичні дослідження в умовах реформаційних процесів в аграрній освіті та науці* : матеріали Державної науково-практичної конференції (17 листопада 2016 р.). Біла Церква : БНАУ, 2016. С.12-15.
3. Барановська Л.В., Погоріла С.Г. Професійно-педагогічна підготовка магістрів економічних спеціальностей. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2018. С. 198-218.
4. Дем'яненко О.О. Еволюція наукових розвідок у галузі медіаосвіти: критичне мислення особистості як основна компонента сучасної медіаосвіти. *Народна освіта*. 2017. №1 (31). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4389
5. Дем'яненко О.О. Розвиток психолого-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників університету в умовах неформальної освіти. *Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи*: мат. II Всеукр. наук.-практ. конф. (14 листопада 2018 року). Київ, 2018. С.201-205.
6. Дем'яненко О.О. Формування інтермедіального мислення студентів-майбутніх філологів : теорія та освітні стратегії. *Science Review*. 2018. №3(10). Т. 6. С. 42-46. URL: <https://www.academia.edu/36450233>

7. Карпенко С.Д. Європейський підхід до класифікації жанру української народної казки. *Мова і культура*, 2014. Вип. 17, т. 1. С. 386-392.
8. Карпенко С.Д. Роль психологічної школи в українських казкознавчих студіях. *Молодий вчений*. 2017. № 7(47). С. 192-198.
9. Погоріла С. Г. Спрямованість професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва у вищому навчальному закладі. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 12.1 (52.1). С.72-76.
10. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Підготовка майбутніх фахівців з економіки до професійно-педагогічної діяльності у процесі навчання у ВНЗ. *Educational Researcher. Publisher – American Educational Research Associatio*. Issue 9(2). December, 2018, Volume 47, p.1010-1028 (Scopus, Web of Science).
11. Римар Н. Ю. Цитування як один із прийомів інтертекстуальності в художніх текстах Ніни Бічуї. *Сучасна наука та освіта Волині* : зб. мат. наук.-практ. конф. (22 лист. 2018 р.). Луцьк – Володимир-Волинський : Волиньполіграф, 2018. С. 63–65.
12. Тимчук І.М. Гуманістичний характер професійної діяльності науково-педагогічних працівників. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до вип..29, Том 3: Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». Київ, 2013. С.267-272.
13. Тимчук І.М. Етнопсихологічні аспекти та гуманістична орієнтованість викладання психологічних дисциплін для студентів-екологів. *Молодий вчений*. 2017. Вип.12.1 (52.1). С.80-84.
14. Тимчук І.М. Психолого-педагогічний аспект формування гуманістично спрямованого майбутнього фахівця з охорони довкілля. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. 2014. №50. С.52-56.
15. Чернобров Ю. Особливості формування термінології словосполучення в українському мовознавстві. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2014. № 791 : Проблеми української термінології. С. 175–180.

16. Чернобров Ю.А. Логіко-поняттєва організація термінології словосполучення. *Мова і культура*, 2014. С.244-260. URL: <http://www.burago.com.ua/wp-content/uploads/2018/03/172.pdf#page=244>.

17. Шулська Н., Римар Н. Мовна грамотність як чинник єдності інформаційно-комунікативного простору в контексті євроінтеграції України. *Європейські інтеграційні процеси у XXI столітті: ключові тенденції, основні виклики та нові можливості* : зб. мат. Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 26-27 березня 2018 р.). Київ, 2018. С.633-642.

IV. Основні наукові та нормативні вимоги до виконання ІНДР:

- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25) зі змінами.
- Наказ МОН України від 11.07.2017 № 994 «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності».

Етапи науково-дослідної роботи:

№ з/п	Назва етапів НДР	Термін виконання		Кількість працівників	Обсяг фінансування етапу	Очікувані результати за етапами	Звітні документи та наукова продукція, що підлягають здачі в кінці етапу
		початок (дата)	закінчення (дата)				
1.	Вивчення джерельної бази та освітньої практики. Розроблення моделі мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО.	2019	2020	8	без фінансування	Практично - ілюстративні та аналітичні матеріали, науково-практичні семінари	Публікації, програмно-методичні матеріали
2.1.	Апробація та впровадження інноваційного змісту мовно-літературних	2020	2021	4	без фінансування	Оновлені та модернізовані програми	Публікації Методичні вказівки.

	курсів, програм вивчення укр. мови іноземними студентами	2021	2022	5		навч. дисциплін і курсів	Навчально-методичні матеріали. Програми курсів.
2.2.	Апробація та впровадження компетентнісного зорієнтованих форм організації сучасного освітнього процесу	2019	2020	3	без фінансування	Методичні документи, науково-методичні семінари. Науково-практична конференція.	Навчально-методичні видання.
		2020	2021	5			Публікації.
		2021	2022	8			Програма і збірник тез науково-практичної конференції.
				8			
3.	Оптимізація досліджень сучасних наукових процесів, що впливають на якість мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО.	2022	2023		без фінансування	Актуальні питання філологічних, психолого-педагогічних досліджень з метою якісного викладання у ЗВО: аналітичний звіт.	Презентовані й опубліковані навчально-методичні матеріали про результати дослідження. Публікації.

Таблиця 1. Етапи НДР

У ході виконання I етапу досліджень використовували такі методи:

- ✓ загальнонаукові, теоретичні (аналіз і зіставлення науково-теоретичних джерел, спеціальні методи дослідження у філології – психолінгвістичний, стилістичний, структурно-семантичний, лінгвопорівняльний, компаративний, інтертекстуальний, інтермедіальний тощо),
- ✓ емпіричні (добір, апробування, спостереження, опитування та %-кількісний аналіз результатів),

✓ частково – *інтерпретаційні* (розроблення структурно-діяльнісної моделі мовно-літературної освіти студентів негуманітарних ЗВО).

Були задіяні комплексні підходи, що дозволили встановлювати закономірності кореляції між інноваційним змістом мовно-літературної освіти, тенденціями наукового розвитку і новими освітніми практиками, суспільними запитами. З цією метою у навчальній та науково-методичній діяльності викладачів кафедри відбувалися апробування і застосування ефективних інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, проектних, інформаційно-технологічних, медіаосвітніх тощо). Відбувся пошук і добір гуманітарно-педагогічного змісту й ефективних форм мовно-літературної освіти студентів непедагогічних спеціальностей.

ХІД І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА ЕТАПАМИ

I. Результати досліджень I етапу.

Дослідження за ІНДТ на даному етапі було спрямоване на виконання таких завдань:

- дослідити теоретико-методологічні засади мовно-літературної освіти студентів ЗВО, у тому числі – негуманітарних спеціальностей, в аспекті змісту й форм організації навчання;
- розробити модель мовно-літературної освіти студентів гуманітарних і негуманітарних спеціальностей в інноваційному культурно-освітньому просторі;

На цьому етапі учасниками науково-дослідної теми було вивчено джерельну базу та освітню практику, на основі якої розроблено адаптивну модель мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО.

В основі побудови адаптивної моделі мовно-літературної освіти за ІНДТ є досвід вивчення подібної проблематики упродовж 2012-2014 рр. відділом теорії та методології гуманітарної освіти Інституту вищої освіти НАПН України (за темою «Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції»¹). Оскільки це дослідження: обґрунтовує необхідність оптимізації дисциплін соціально-гуманітарного циклу у вищій освіті України в контексті євроінтеграції; розробляє психолого-педагогічні засади підвищення ефективності викладання соціально-гуманітарних дисциплін у ЗВО засобами інноваційних освітніх технологій.

У контексті проблематики дослідження нашої кафедри важливим було зосередження уваги на висновках учених щодо :

---

¹ Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції: монографія (рукопис) / [Б.А.Воронкова, М.А.Дебич, Н.М.Дем'яненко, Н.О.Дівінська та ін.] ; за заг. ред. Г.В.Онкович. – К., 2014. – 326с.

- Мовно-термінологічних проблем у викладанні дисциплін соціально-гуманітарного циклу (за В.Я. Карачун);
- Медіаосвітніх технологій у контексті модернізації змісту гуманітарної освіти (Г.В. Онкович) ;
- Контекстно-професійної підготовки майбутнього викладача вищого навчального закладу (Н.М. Дем'яненко) ;
- Реалізації принципу інтерактивності у процесі викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу (Н.О. Дівінська);
- Підготовки іноземних студентів у технічних університетах України до професійного спілкування (В.І. Кобченко);
- Оптимізації методів і форм навчання у вищій гуманітарній освіті (А.В. Морозова);
- Підвищення ефективності викладання риторикознавчих дисциплін у вищій освіті України на основі компетентнісного підходу (О.А. Щербакова).

Предметом теоретичного вивчення на цьому етапі також стали праці сучасних вітчизняних дослідників щодо інновацій у вищій школі та засобів реалізації компетентнісного підходу до навчання студентів ЗВО:

- Вакуленко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. *Вісник НАДПСУ. Педагогічні науки*. 2010. №4.
- Зінченко Н.О., Біланов О.С. Модернізація вищої школи України в сучасних умовах. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. Том 15. Випуск 3(51), частина 1. С.261-264.
- Зінченко Н.О. Застосування інноваційних технологій у вищій школі при вивченні гуманітарних дисциплін. URL: http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/1134/1/Zinchenko_zast_inovats_texn.pdf

Специфічним напрямом вивчення джерельної бази щодо розроблення сучасної моделі мовно-літературної освіти студентів негуманітарних ЗВО стали праці, присвячені лінгводидактичним, літературознавчим, стилістичним

та іншим філологічним аспектам проблеми, зокрема – пов'язаним із вивченням української мови іноземними студентами, представниками інокультурного середовища. Адже викладачі кафедри долучаються до навчання слухачів підготовчого відділення БНАУ і студентів університету з Камеруну, Індії, Пакестану, Ірану тощо. З-поміж цих праць: Бей Л. Б., Тростинська О.М. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2008. № 12. С. 42–49.

Практичні аспекти моделі мовно-літературної освіти студентів негуманітарного ЗВО.

Для обговорення актуальних проблем гуманітарної освіти та пропагування освітніх інновацій в умовах професійно орієнтованої вищої аграрної школи у вересні-грудні 2019 року НПП кафедри були проведені:

- *Семінари-практикуми для НПП факультетів та державних службовців з питань підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, удосконалення знань і практичних навичок щодо використання мовних норм в усному й писемному мовленні.*
- *Навчальні семінари для посадових осіб органів місцевого самоврядування Білоцерківської міської ради щодо етикету й норм професійного спілкування.*
- *Інтерактивні науково-методичні семінари для НПП факультетів БНАУ «Актуальність змін до українського правопису».*
- *Презентаційно-інтерактивне заняття пролонгованого семінару для НПП університету «Школа професійно-педагогічного зростання» з теми: «Створення ефективних презентацій навчального призначення: способи структурування змісту, методичні й технологічні новації».*

З метою оптимізації методів і форм навчання у вищій школі та реалізації принципу інтерактивності у процесі викладання дисциплін гуманітарного циклу у грудні 2019 року проведено вибіркове он-лайн опитування НПП

(анкета 7: 106 осіб) та студентів Білоцерківського НАУ² (анкета 8: понад 600 осіб), аналіз якого засвідчує актуальність і важливість застосування інноваційних технологій в освіті студентів з опорою на андрагогічні принципи навчання та сучасні практики з неформальної освіти, у тому числі – *світові освітні практики*³.

Викладачами кафедри підготовлено до круглого столу на кафедрі практично-ілюстративні та аналітичні матеріали, що демонструють кореляцію суджень НПП та студентів різних факультетів з цього питання. Також розпочато процес формування сучасного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з використанням *силабусів* навчальних дисциплін кафедри, особливістю яких є активність процесу навчання, орієнтованість на результат навчання і тісну взаємодію зі студентом з урахуванням принципів академічної свободи, індивідуалізації процесу навчання тощо.

З огляду на зазначені вище, результатом I етапу вивчення ІНДТ стали:

- обговорення сформованої моделі мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО (БНАУ);
- добір (відповідно до моделі) та апробування пріоритетних засобів, технологій та форм організації роботи, спрямованих на вдосконалення професійно орієнтованої мовно-літературної освіти студентів.

Рекомендації : на основі отриманих результатів, їх обговоренні, на висновках важливо розробити та апробувати інноваційний програмно-методичний зміст мовно-літературних дисциплін (*розроблення/ оновлення/ коригування робочих навчальних програм; розроблення нових курсів варіативної складової навчального плану; створення авторських силабусів і методичних допоміжних матеріалів тощо*) на засадах компетентісно

² URL.: <https://btsau.edu.ua/uk/content/yakist-osvity>

³ The chronicle of higher education. URL: <https://www.chronicle.com/section/News/6/?cid=UCHETOPNAV>

зорієнтованого підходу, соціально-культурної та професійної адаптації студентів.

Публікації за період:

1. Українська мова як іноземна. Тексти для читання. Практикум для студентів підготовчого відділення / С. Д. Карпенко, Т. М. Рудакова, О. Д. Будугай, І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла, Н. Ю. Римар, Ю. А. Чернобров, Н. А. Баран, А. І. Єрко; за редакцією : С. Д. Карпенко. Біла Церква, 2019. 256 с.
2. Українська мова як іноземна. Методичні вказівки для підготовки до письмової частини сертифікаційного іспиту з української мови: для іноземних громадян / Укладачі : Світлана Дмитрівна Карпенко, Ольга Дмитрівна Будугай, Тетяна Миколаївна Рудакова, Юлія Анатоліївна Чернобров, Микола Миколайович Терещук. Біла Церква, 2019. 38 с.
3. Чернобров Ю. А. Історія синтаксичних термінів української мови: ХІХ – перша половина ХХ ст. *Монографія*. Київ, 2019. 189 с.
4. Коляденко О.О. Чернобров Ю. А. Українська термінологія як складник фахової мови іноземних студентів. *Молодий вчений*, Київ, 2019. С. 38.
5. Дем'яненко О.О. Активні форми взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи : організаційно-методичні аспекти : навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2019. 38 с.
6. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Conceptual principles of education humanization of the future environmental specialists. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: Педагогіка. Психологія. зб.наук.пр. Київ, 2019 Вип. (1)14. С. 95-101.
7. Римар Н. Ю. Наратологія як галузь сучасного літературознавства: теоретичний огляд. *Молодий вчений*, 2019 Вип. 6. 1 (70.1). С. 54-59.
8. Дем'яненко О.О. Осмислення сучасної освіти крізь призму бердяєвський ідей про дисбаланс системності розвитку культури. *Сьомі бердяєвські читання* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (07 червня 2019 року). Біла Церква, 2019. С.12-13.

9.Римар Н. Ю., Шульська Н. М. Порухення норм уживання словосполучень у сучасних друкованих засобах мосової інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія: зб. наук. пр. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2019 Вип. 40. Т. 1. С.131-135.*

10.Шульська Н. М., Погоріла С. Г., Тимчук І. М., Римар Н. Ю. Лексико-семантичне поле «небо» як елемент постичної картини світу Лесі Українки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернацького. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2019. Т. 30 (69) №3. С. 68-74.*

II. Теоретико-практичні аспекти досліджень на 2 етапі.

У ході II (проміжного) етапу досліджень НПП кафедри були використані комплексні підходи, які дозволили встановлювати закономірності кореляції між інноваційним змістом мовно-літературної освіти, тенденціями наукового розвитку і новими освітніми практиками, суспільними запитами. В його основі – студентоцентрований, компетентнісний підходи, пріоритетність гуманітарного змісту вищої освіти, спрямованого на соціально-культурну та професійну адаптацію.

З цією метою у навчальній та науково-методичній діяльності викладачів кафедри відбувалася апробація і селекція ефективних інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, проєктних, медіаосвітніх, проблемно-діалогічних тощо), а також добір гуманітарно-педагогічного змісту мовно-літературної освіти студентів непедагогічних спеціальностей.

Результати:

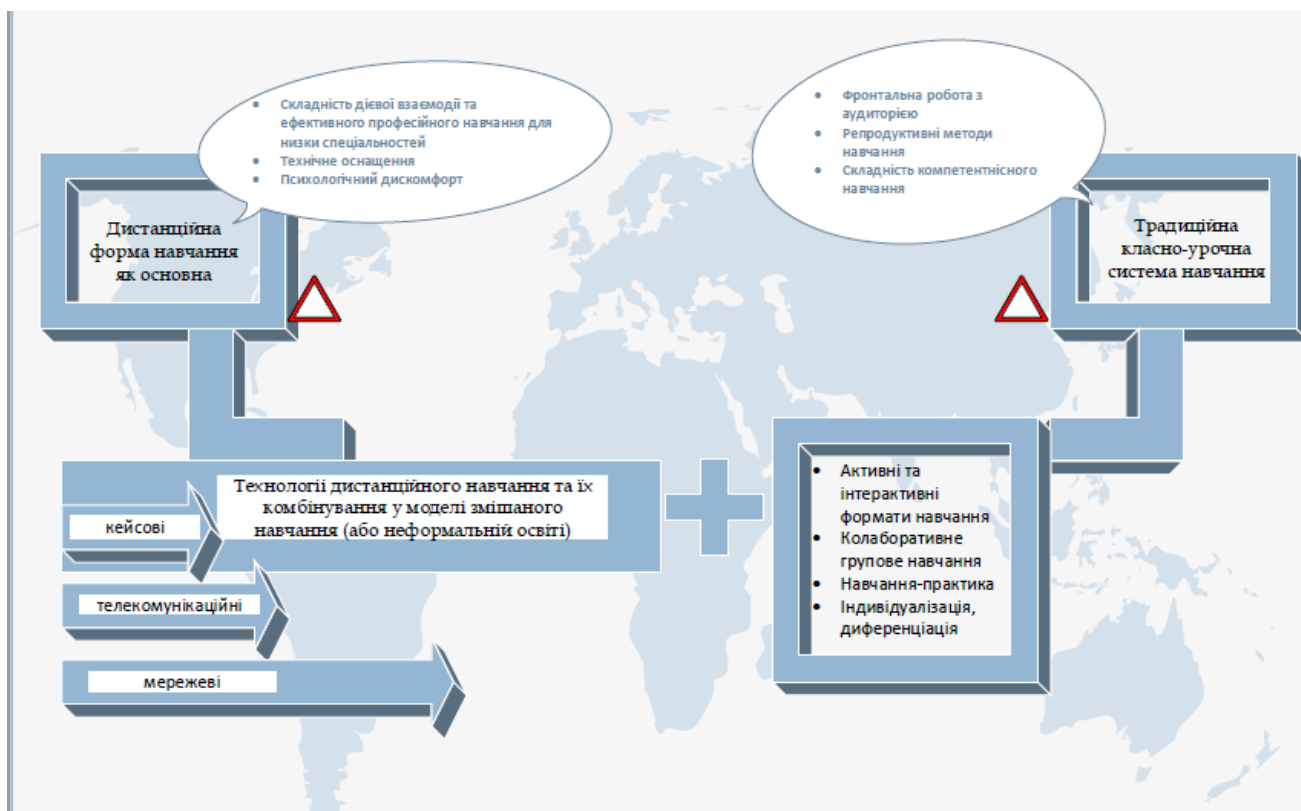
- *розроблено моделі мовно-літературної освіти студентів гуманітарних і негуманітарних спеціальностей в інноваційному культурно-освітньому просторі, зокрема – в умовах використання різних технологій дистанційного навчання (період карантину внаслідок пандемії);*
- *апробовані засоби, технології та форми організації роботи зі студентами, спрямовані на вдосконалення їхньої мовно-літературної освіти;*

- *спроектовано інноваційний програмно-методичний зміст мовно-літературних дисциплін і курсів на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та профорієнтаційної адаптації студентів (курси «УМ за професійним спрямуванням», «Українська мова та література», «Історія зарубіжної літератури», «Психолого-педагогічні студії», «Література Англії та США», «Вступ до мовознавства», проекти варіативних курсів із загальної психології та основ медіаграмотності).*

Було здійснено аналіз та опрацювання джерельної бази і освітньої практики, на основі якої розроблено гнучку та адаптивну модель мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО.

Теоретичні аспекти. Процеси гібридизації вищої освіти в Україні пов'язані з гнучким комбінуванням форм і технологій навчання, в залежності від освітніх потреб і запитів, умов функціонування освітнього середовища, рівня готовності кадрів до здійснення навчання за обраною «змішаною моделлю», а також наявними викликами. Такий аналіз зумовить аргументований вибір і формування ефективної для певного освітнього середовища «моделі змішаного навчання». Приклад такого аналізу – на рис.1.

У контексті вдосконалення змісту освіти процеси гібридизації впливатимуть на вибір контенту і його створення, а також контрольно-оцінювальні заходи, ефективні для моделі змішаного навчання, яку обирає освітнє середовище (рис.2).

Рис. 1. Форми і технології навчання у процесі гібридизації освітньої моделі «змішана».

Рис. 2. Якісний контент у процесі реалізації моделі змішаного навчання.

Специфічним напрямом вивчення джерельної бази щодо розроблення сучасної моделі мовно-літературної освіти студентів негуманітарних ЗВО стали праці, присвячені лінгводидактичним, літературознавчим, стилістичним та іншим філологічним аспектам проблеми, зокрема – пов'язаним із

вивченням української мови іноземними студентами, представниками інокультурного середовища.

Практичні аспекти моделі мовно-літературної освіти студентів негуманітарного ЗВО.

Для обговорення актуальних проблем гуманітарної освіти та пропагування освітніх інновацій в умовах професійно орієнтованої вищої аграрної школи упродовж 2020 року було проведено семінар-практикум для НПП університету з теми: «Стратегії та прийоми критичного мислення на навчальних заняттях» (лютий 2020).

Викладачі кафедри брали участь у проведенні курсів ПК для НПП університету, спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок, розуміння тенденцій щодо мовного реформування, основ педагогічної майстерності тощо (Тимчук І.М., Дем'яненко О.О., жовтень-листопад 2020).

У період карантинного навчання було апробовано сучасні форми взаємодії зі студентами у відеоконференціях Zoom, у т.ч. – з використанням інтерактивних освітніх ресурсів і розширень (синхронізація груп, опитування), дошки Miro, сервісу Menti.com;

З метою оптимізації методів і форм навчання у вищій школі та реалізації принципу інтерактивності у процесі викладання дисциплін гуманітарного циклу у грудні 2020 року проведено вибіркове он-лайн опитування НПП і студентів, аналіз яких засвідчує актуальність і важливість застосування інноваційних технологій в освіті студентів з опорою на андрагогічні принципи навчання та сучасні практики з неформальної освіти, у тому числі – *світові освітні практики*⁴.

Здійснювалася апробація та впровадження інноваційного змісту мовно-літературних курсів, програм вивчення укр. мови та літератури (** у 2020 році у БНАУ створено окремо мовну кафедру для мовної підготовки іноземних студентів, тому завдання ІНДР коригувалися*).

⁴ The chronicle of higher education. URL: <https://www.chronicle.com/section/News/6/?cid=UCHETOPNAV>

Висновки: з огляду на зазначені вище результати завданнями на III і IV етапах роботи були:

- ✓ апробація і реалізація сформованої моделі мовно-літературної освіти студентів непедагогічного ЗВО (БНАУ) з огляду на гібридизацію освіти;
- ✓ добір і розширення пріоритетних засобів, технологій та форм організації роботи, спрямованих на вдосконалення професійно орієнтованої мовно-літературної освіти студентів, у т.ч – в умовах дистанційного навчання студентів.

Рекомендації: на основі отриманих результатів розробити інноваційний програмно-методичний зміст мовно-літературних дисциплін (*робочі навчальні програми і силабуси; навчально-методичні і наочно-дидактичні матеріали нових (оновлених) курсів інваріантної та варіативної складової навчального плану*) на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та професійної адаптації студентів. Практичний досвід представити і обговорити на науково-практичних конференціях і в публікаціях.

Основні публікації за звітний період:

1. Karpenko S. UKRAINIAN FAIRY TALES IN THE PARADIGM OF TRADITIONAL AND MODERN RESEARCH. Theoretical and practical aspects of the development of the European Research Area: monograph / edited by authors. 2nd ed. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020. 334 p.
2. Liliya Baranovska, Svitlana Pohorila, Inna Tymchuk, Mykhajlo Baranovsky. Pedagogical Training of Masters in Ecology in Institutions of Higher Education Vol 12, №1 Sup.1 (2020): *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/Revista%20Romaneasca%20pentru%20Educatie%20Multidimensionala.html>
3. Дем'яненко О. О. Якісна мовна підготовка студентів негуманітарного ЗВО в контексті оновлення процедури акредитування освітніх програм. *Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи: збірник тез*

Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 6-7 березня 2020 року. Біла Церква: БНАУ. С. 55-59.

4. Дем'яненко О.О. Готуючись до обговорення з учнями літератури постмодернізму. Мініпосібник для вчителя. *Всесвітня література в школах України*. 2020. №4. С. 27-36.

5. Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. До питання професійно-орієнтованого навчання історії зарубіжної літератури студентів-перекладачів. *Матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції “Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти”*. Біла Церква, 2020. С. 50-52.

6. І.М. Тимчук, С.Г. Погоріла, О.О. Дем'яненко. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальностей: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 281 «Публічне управління та адміністрування». Біла Церква, 2020. 73 с.

7. Карпенко С.Д. Формування комунікативних навичок під час вивчення української мови як іноземної. Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «*Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи*» (6-7 березня 2020 р., Біла Церква). Біла Церква, 2020. С. 64-68.

8. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Елементи професійно-педагогічної підготовки майбутніх магістрів з економіки і підприємництва у ЗВО / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «*Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців*» (9-10 квітня 2020 року) м. Хмельницький. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1abJbiBbAO8RVm687v7nv80ZA-5dbfRYH>

9. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. IV Всеукраїнський науково-методичний семінар «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій» (м. Глухів, 05 листопада 2020 року).
10. Погоріла С.Г., Тимчук І.М., Ткаченко О.В. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки для виконання позааудиторної роботи [для здобувачів другого (магістерського) рівня]. Біла Церква, 2020. 75 с.
11. Римар Н. Упровадження воркшопових технологій у навчальний процес закладів вищої освіти. *Pedagogy in modern conditions: collective monograph*. Boston : Primedia eLaunch, 2020. P. 192-212.
12. Римар Н. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання мови у ЗВО. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи» (06-07 березня 2020р., М. Біла Церква. С. 97-99).
13. Римар Н. Ю., Шульська Н. М., Матвійчук Н. М., Громик Ю. В., Зінчук Р. С. Використання інституційного репозитарію для формування науково-дослідницької компетентності магістрів. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2020, Том 76, № 2. С.198-212. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2753> (WoS)
14. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Впровадження гуманістичних методів – одна з провідних умов гуманізації навчання майбутніх екологів : матеріали симпозіуму «Гуманітарний дискурс мультикультурного світу: наука, освіта, комунікація».
15. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Особливості формування soft skills у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики Білоцерківського НАУ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ». Інноваційні

психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації (30 жовтня 2020 року).

16. Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Створення «навчальної майстерні» під час викладання лінгвістичних дисциплін у ЗВО: Міжнародна науково-практична конференція « Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий, та психолого-педагогічний аспекти» (27-28 березня 2020 р., м. Біла Церква). С. 97-99.

III. Опис результатів 3 етапу дослідження.

Дослідження на цьому етапі було спрямоване на виконання таких завдань:

- впровадження та апробація інноваційного змісту мовно-літературних курсів, програм вивчення української мови (за професійним спрямуванням);
- апробація компетентісно зорієнтованих форм організації сучасного освітнього процесу, у тому числі – для професійного розвитку й підвищення кваліфікації з основ педагогічної майстерності викладачів негуманітарного ЗВО.

Очікуваними для звітнього етапу були такі результати: оновлені та модернізовані програми навчальних дисциплін і курсів (основні та варіативні компоненти), навчально-методичні матеріали, проведені науково-методичні семінари і заняття для викладачів, а також публікації працівників кафедри, методичні вказівки, програми курсів тощо.

Практичний аспект.

Реалізовано такі заходи:

1. Для обговорення актуальних проблем гуманітарної освіти та апробування освітніх інновацій (*форм організації взаємодії, інноваційних прийомів активного навчання, розроблення ефективних онлайн занять із формувальним оцінюванням*) в умовах професійно орієнтованої вищої аграрної школи було у 2021 році проведені:

- **Семінари-практикуми** для НПП факультетів та державних службовців: з питань підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, удосконалення знань і практичних навичок щодо використання мовних норм в усному й писемному мовленні (за окремим графіком, Тимчук І.М., Погоріла С.Г.);

- **Навчальний онлайн-тренінг** для студентського активу БНАУ «Формування soft-skills у студентів для працевлаштування» (норми мовлення, документація, dress code) – (лютий 2021, Дем'яненко О.О., Тимчук І.М.);

- **Онлайн-заняття (лекційні, практичні, тренінг)** курсів ПК для викладачів БНАУ з основ педагогічної майстерності із таких тем:

22.02.2021, 14.00 – 16.00		
	Удосконалення навичок роботи викладача в умовах змішаного навчання – <i>проблемна лекція</i>	Дем'яненко О.О.
23.02.2021, 14.00 – 16.00		
	Методи активного навчання у вищій школі – <i>лекція з елементами самодіагностики</i>	Дем'яненко О.О.
24.02.2021, 14.00 – 16.00		
	Формулювання результатів навчання студентів в умовах компетентнісно орієнтованої освіти. Створюємо якісний сила бус – <i>практичне заняття</i>	Дем'яненко О.О.
	З проєкту у життя: зміни до правопису – <i>лекція-презентація</i>	Тимчук І.М.
Четвер, 25.02.2021, 14.00 – 16.00		
	Створення ефективних презентацій навчального призначення: способи структурування змісту, методичні й технологічні інновації – <i>інструктивний тренінг онлайн</i>	Дем'яненко О.О.

П'ятниця, 26.02.2021, 14.00 – 16.00		
	Педагогічний професіоналізм науково-педагогічного працівника в умовах реформування системи вищої освіти (<i>навчальний тренінг онлайн</i>)	Дем'яненко О.О.
03.03.2021, 14.00 – 16.00		
	Нормативність – головна ознака культури мовлення науково-педагогічного працівника – <i>практичне заняття</i>	Тимчук І.М.

Виїзні заняття пролонгованого семінару у форматі **воркшопу** для НПП біолого-технологічного факультету, факультету права та лінгвістики університету щорічного пролонгованого семінару «Школа професійно-педагогічного зростання» з теми: «*Сутність і практика колаборативного навчання. Формувальне оцінювання, засоби здійснення формувального контролю в режимі онлайн*» – (липень, вересень 2021, Дем'яненко О.О., Карпенко С.Д., Тимчук І.М., Римар Н.Ю.).

З метою аналізу ефективних форм і прийомів дистанційного навчання, реалізованого в університеті за період карантину, зокрема у процесі викладання дисциплін гуманітарного циклу, було розроблено діагностичний інструментарій (анкети 7, 12 і 15 для НПП та студентів).

- Опитування та їх аналіз проводилося в університеті у 2 етапи:

– грудень 2020-січень 2021 – для здобувачів освіти (довідка на сайті за покликанням:

https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/result_anketa_dystance_12_2020_bnau.pdf ;

– червень-липень 2021 – для НПП (довідка на сайті за покликанням:

https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/dovidka_npp_uakist.pdf

Аналіз проведених зрізів засвідчував розвиток у застосуванні інноваційних технологій в освіті аграрного ЗВО з опорою на андрагогічні принципи навчання та сучасні практики з неформальної освіти, у тому числі –

*світові освітні практики*⁵. Їх застосування інтенсифікувалося як у онлайн навчанні, за допомогою використання комплексу дистанційних технологій, так і у періоди навчання оффлайн. Викладачами кафедри на засіданнях були представлені практично-ілюстративні та аналітичні матеріали, що демонструють кореляцію суджень НПП та студентів різних факультетів з цього питання.

На основі розробленої моделі і рекомендацій упродовж 2020-2022 років викладачами кафедри сформовано та апробовано сучасне навчально-методичне забезпечення викладання основних дисциплін з використанням:

- а) *інтерактивного медійного контенту* на платформі MOODLE BNAU (презентацій, інфографіки, таблиць, кейсових завдань, онлайн-тестів, відеоресурсів з каналу You Tube, платформи відеоконференцій Zoom тощо),
- б) *силабусів* навчальних дисциплін кафедри, особливістю яких є активність процесу навчання, орієнтованість на результат навчання і тісну взаємодію зі студентом з урахуванням принципів академічної свободи, індивідуалізації процесу навчання тощо;
- в) *видань та їх проєктів у формі практикумів, методичних вказівок інструктивних карток* із QR-кодами для інтерактивного навчання.

У ході обговорення освітніх програм на факультеті права та лінгвістики, економічному, для аспірантури університету розроблено нові курси за вибором та як основні компоненти:

✓ Карпенко С.Д. *«Українська мова як іноземна» для ОП «Менеджмент» (ВК),*

✓ Карпенко С.Д. *«Вступ до мовознавства та літературознавства» для ОП «Германські мови та літератури (переклад – включно), перша - англійська» (ОК);*

✓ Дем'яненко О.О. *«Сучасні методи навчання у вищій школі» для ОП «Облік та оподаткування», «Економіка» (ВК), для ОНП факультетів*

⁵ The chronicle of higher education. URL: <https://www.chronicle.com/section/News/6/?cid=UCHETOPNAV>

ветеринарної медицини, АБТФ, економічного факультету, біолого-технологічного (як ОК і ВК);

✓ «Інтерактивні технології навчання у вищій школі» для ОП ««Германські мови та літератури (переклад – включно), перша - англійська» (ВК);

✓ Оновлено програму курсу «Риторика» (Баран Н.А.) як ВК.

Висновки: завдання III етапу дослідження за ініціативною темою виконано у повній мірі, що дало можливість розробити й практично впровадити в освітній процес ефективні освітні інновації, розвивати гуманітарне мислення, мовну культуру й ключові компетентності у студентів аграрного ЗВО.

Рекомендації: оновлення і систематизація для кафедри програмно-методичного змісту мовно-літературних дисциплін на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та професійної адаптації студентів. Презентація його відбувалася у форматі науково-методичного заходу кафедри (Круглий стіл).

У 2022/2023 навчальному році згідно з планом роботи сформовано аналітичний презентаційно-ілюстративний звіт: «Актуальні питання філологічних, психолого-педагогічних досліджень з метою якісного викладання у ЗВО».

Публікації за період:

Навчально-методичні видання:

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Практикум для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань – 03 «Гуманітарні науки», за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»: навч.-метод. посіб. / автори-укладачі: С. Д. Карпенко, О.О.Дем'яненко. Біла Церква, 2021. 240 с.

Методичні рекомендації:

1. Тимчук І.М., Погоріла С.Г., Дем'яненко О. О. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни

«Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня економічних спеціальностей. Біла Церква, 2021. 134 с.

2. Карпенко С.Д. Робочий зошит зі вступу до мовознавства для самостійної та аудиторної роботи для студентів ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітній рівень – бакалавр/ Упорядник С.Д. Карпенко. Видання 3-є, доповнене. – Біла Церква, 2021. – с.40 (затверджено метод. радою БНАУ)

Статті в наукометричних базах даних:

SiraLarisa, SemeniakOYulia, NataliiaMakhynia, OlgaBaibakova, **OlenaDemianenko**. Pedagogical aspectsofthedevelopmentoftheteacher'sdigitalcompetence. *Laplage em Revista (International)*, vol.7, n.2, May.-Aug. 2021, p.527-539 (WoS) URL: <https://laplageemrevista.editorialaar.com/index.php/lpg1/article/view/851>

Статті у фахових виданнях і наукових збірниках категорії Б:

1. Римар Н.Ю. Самокритика як елемент епістолярної комунікації Лесі Українки. // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2021. Т.32(71). №2. С.126-131.
2. Шульська Н. М., Костусяк Н. М., Римар Н. Ю. Комунікативно-логічні стратегії творення заголовків у сучасних онлайнових ЗМІ (на прикладі регіональних видань). // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2021. Т 32 (71). № 4. Ч. 3. С. 250–256.
3. Погоріла С. Г., Тимчук І. М. Мовностилістичні одиниці вираження гротескного задуму в повісті В. Дрозда «Ірій»//«Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика»Том 32 (71) № 3, 2021.
4. Карпенко С.Д. Аспекти вивчення української народної казки в останню третину ХХ ст.: формування нової школи казкознавства // Вісник Київського

національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика». Випуск 1(29), 2021. – С. 10-14. (категорія Б)

Тези конференцій:

1. Дем'яненко О.О. Проєкт «Український Інститут Книги» та його значення для світового визнання української літератури. Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 25-26 березня 2021 року. Біла Церква: БНАУ. С.82-84. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_actual_pitan_internacional_vish_osviti.pdf
2. Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 жовтня 2021 р. м. Білоцерківський НАУ. С. 17-19. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_pravo_lingvo_21.10.21.pdf
3. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблем емоційного вигорання викладача в умовах дистанційного навчання //Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти» (25-26 березня Біла Церква, 2021 р.)
4. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Використання активних методів навчання у процесі педагогічної підготовки магістрів у непедагогічному ЗВО // IX Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми вищої професійної освіти» в рамках Міжнародного симпозіуму «Гуманітарний дискурс мультикультурного світу: наука, освіта, комунікація» (21 квітня 2021 р., Київ, НАУ)

5. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики // «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Міжнародна науково-практична конференція. (21 жовтня 2021) Секція Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації.
6. Shulka N., Rymar N. The practical experience of organizing classes in the format of dynamic training using the technology of the workshop. Abstracts of the III International Scientific and Practical Conference (Lisbon, February 2 – 5, 2021). Portugal 2021. P. 216–222. Тези
7. Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Заголовкотворення як важлива складова журналістського тексту: як позбутися неклікабельних медіаназв. International scientific and practical conference «Philological sciences, intercultural communication and translation studies: theoretical and practical aspects» : conference proceedings, February 26–27, 2021. Vol. 2. Venice : Izdevnieciba Baltija Publishing, 2021. P. 115–119. Тези
8. Баран Н. А. Термінологічна спадщина Олени Курило: «Матеріали до української діалектології та фольклористики». Термінологія і сучасність : Міжнародна наукова конференція, 13 травня 2021 р. Київ : Інститут української мови НАНУ
9. Карпенко С.Д. Сторінки вивчення українського казкового наративу у зарубіжному казкознавстві: на прикладі російських джерел // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти» (електронне видання) 25-26 березня 2021 року Біла Церква – 2021. С. 87-90 https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_actual_pitan_internacional_vish_osviti.pdf
10. Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research // Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали

міжнародної науково-практичної конференції. 21 жовтня 2021 р. м. Біла Церква, Білоцерківський НАУ С. 27-29. https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_pravo_lingvo_21.10.21.pdf

Статті у науково-популярних виданнях (газетах, журналах, виступи на телебаченні):

1. Дем'яненко О.О. Формуємо нові традиції задля якості освіти. Газета «УНІВЕРСИТЕТ». Випуск №3, 2021. С.2. URL: <https://btsau.edu.ua/uk/content/no-3-no-2032-berezen-2021-r>
2. Карпенко С. Унікальна фольклористична енциклопедія: рецензія на видання // «СЛОВО ПРОСВІТИ» ч. 5, 4-10 лютого 2021 р. С.9. URL: <http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/02/5-1109-4-10-liutoho-2021.pdf>

IV. Результати дослідження на завершальному 4 етапі.

На завершальному етапі дослідження для обговорення актуальних проблем гуманітарної освіти та апробування освітніх інновацій (*форм організації взаємодії, інноваційних прийомів активного навчання, розроблення ефективних онлайн занять із формувальним оцінюванням*) в умовах професійно орієнтованої вищої аграрної школи НПП кафедри були проведені:
-семінари-практикуми для НПП факультетів з питань підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, удосконалення знань і практичних навичок щодо використання мовних норм в усному й писемному мовленні;

-навчальний онлайн-тренінг для студентського активу БНАУ «Формування soft-skills у студентів для працевлаштування» (норми мовлення, документація, dress code);

-онлайн-заняття (лекційні, практичні, тренінг) курсів ПК для викладачів БНАУ з основ педагогічної майстерності із таких тем:

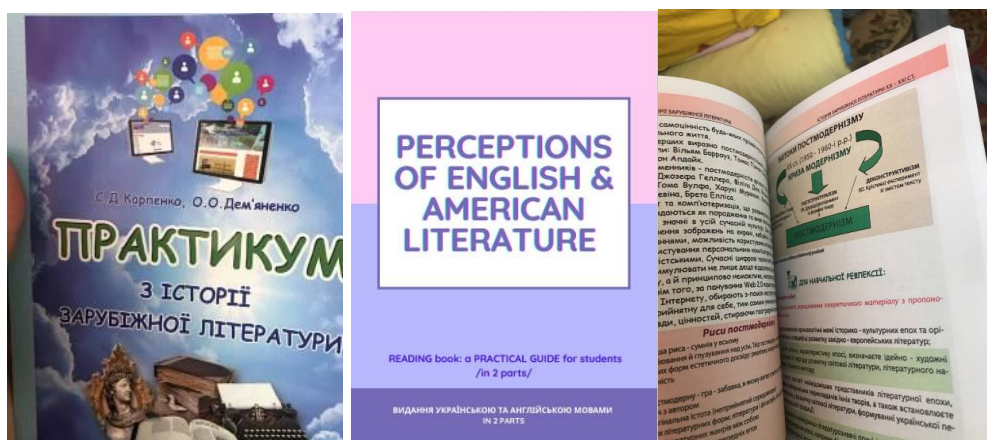
- «Удосконалення навичок роботи викладача в умовах змішаного навчання» (*проблемна лекція*)
- «Методи активного навчання у вищій школі» (*лекція з елементами самодіагностики*)
- «Формулювання результатів навчання студентів в умовах компетентісно орієнтованої освіти. Створюємо якісний силабус» (*практичне заняття*)
- З проєкту у життя: зміни до правопису – *лекція-презентація*
- Створення ефективних презентацій навчального призначення: способи структурування змісту, методичні й технологічні інновації – *інструктивний тренінг онлайн*
- Педагогічний професіоналізм науково-педагогічного працівника в умовах реформування системи вищої освіти (*навчальний тренінг онлайн*)
- Нормативність – головна ознака культури мовлення науково-педагогічного працівника – *практичне заняття*
- Виїзні заняття пролонгованого семінару у форматі **воркшопу** для НПП університету.

З метою аналізу ефективних форм і прийомів дистанційного навчання, реалізованого в університеті, зокрема у процесі викладання дисциплін гуманітарного циклу, було розроблено діагностичний інструментарій (анкети для НПП та студентів).

Викладачами кафедри на засіданнях були представлені практично-ілюстративні та аналітичні матеріали, що демонструють кореляцію суджень НПП та студентів різних факультетів з цього питання.

На основі напрацьованих рекомендацій викладачами кафедри сформовано та апробовано сучасне навчально-методичне забезпечення викладання основних дисциплін з використанням:

- а) *інтерактивного медійного контенту* на платформі MOODLE BNAU (презентацій, інфографіки, таблиць, кейсових завдань, онлайн-тестів, відеоресурсів з каналу You Tube, платформи відеоконференцій Zoom тощо),
- б) *силабусів* навчальних дисциплін кафедри, особливістю яких є активність процесу навчання, орієнтованість на результат навчання і тісну взаємодію зі студентом з урахуванням принципів академічної свободи, індивідуалізації процесу навчання тощо;
- в) *видань та їх проєктів у формі інтерактивних та ілюстративних практикумів, інструктивних карток із QR-кодами* (рис.3).

Рис.3. Зразки сучасного НМЗ викладання гуманітарних дисциплін, розроблене викладачами кафедри.

У ході обговорення освітніх програм розроблено нові курси за вибором (ВК) та оновлено дисципліни як основні компоненти (ОК):

- ✓ «Українська мова як іноземна» для ОП «Менеджмент» (ВК),
- ✓ «Вступ до мовознавства та літературознавства» для ОП «Германські мови та літератури (переклад – включно), перша - англійська» (ОК);
- ✓ «Сучасні методи навчання у вищій школі» для ОП «Облік та оподаткування», «Фінанс, банківська справа та страхування», «Економіка» (ВК), для ОНП факультетів ветеринарної медицини, АБТФ, економічного факультету, біолого-технологічного (ОК);
- ✓ «Література Англії та США» (ОК), «Інтерактивні технології навчання у вищій школі», «Література в інтермедіальному вимірі» для ОП

«Германські мови та літератури (переклад – включно), перша - англійська» (ВК);

✓ *«Риторика як мистецтво і професійна здатність» (ВК).*

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання студентів ЗВО значно зростає роль самоосвіти й розвитку навичок науково-дослідницької діяльності. Звісно, не втрачає актуальності такий підхід до організації навчання й очно, однак питома вага аудиторної взаємодії викладача і студентів все ж різниться. І на перший план виходять важливі навички здобувати знання й формувати здібності самостійно, шляхом пошуку інформації та ресурсів для професійного чи загального пізнавального розвитку.

З огляду на специфіку гуманітарного фаху, для студентів філологічних спеціальностей, на заняттях з вивчення дисциплін літературознавчої компоненти (*проблему досліджуємо на матеріалах вивчення україномовного курсу «Історія зарубіжної літератури», англomовного курсу «Література Англії та США»*) цей процес саморозвитку може відбуватися в – напрямках формування/ розвитку себе, як: *«кваліфікованого читача» – «філолога-дослідника» – «філолога-перекладача».*

Ця ієрархія дозволяє усвідомити спрямованість науково-пізнавальної та самоосвітньої діяльності студентства з метою: а) розвитку спеціальних філологічних компетентностей, б) або ж формування себе у царині філології як особистості з широким кругозором, ерудицією й загальнокультурними європейськими цінностями, в) нарешті, набуття й поглиблення читацького досвіду (таблиця 2):

	<i>Напрями, характеристики</i>		
Наук ово-	<i>«Кваліфікований читач»</i>	<i>«Філолог-дослідник»</i>	<i>«Філолог-перекладач»</i>

освітні медіаресурси	Бібліотека зарубіжної літератури укр. мовою. URL.: https://www.ukrlib.com.ua/world/ - ресурс для читання електронних текстів світової літератури в якісному перекладі	Курс лекцій зі світової літератури «Національні поети» від літературної лабораторії Мистецького арсеналу. URL.: https://www.youtube.com/user/mystetskyi/featured - академічні лекції відомих науковців-дослідників: М.Стріхи, Б.Шалагінова, Р.Семківа, М.Рошка та ін.	
Науково-освітні медіаресурси	УРОКИ історії пітона КАА. URL.: https://www.youtube.com/c/IgorAleynikov - канал із матеріалами історико-культурного змісту для ознайомлення з контекстом ЛЗ компоненти, яка вивчається	History of English Language and Literature. URL.: https://www.youtube.com/channel/UCiND6c4ozNNoKAsP8covKgQ - курс відеолекцій з історії розвитку мови й літератури англійською мовою	Художні твори англійською мовою. URL.: https://teacheng.info/ - для декламування, підготовки підрядника і художнього перекладу
	Аматорські ресурси для читання літературних текстів і ознайомлення з їх змістом – аудіокнижки творів, буктрейлери, відгуки читачів, літературні блоги з оглядом літературних творів	Адаптовані тексти для читання художніх творів англійською з коментарями і примітками (бібліотека текстів за ред. М. Murphy)	
	Світ літератури. Сайт Адріани Химинець. URL.: https://svitliteraturu.com/ - авторський сайт історико-літературного змісту з яскравими візуальними засобами вивчення літератури	Армен и Федор. URL.: https://www.youtube.com/c/ArmenZakharyanSt - літературний канал з дослідженнями канонічних творів світової літератури та їх перекладів	

Навчальні ресурси англійською мовою (інфографіка, аналіз, екскурси) на сайті Course Hero. URL.: https://www.coursehero.com/ - навчальний ресурс з вивченням світової літератури з аналізом творів і візуальними засобами – інфографікою, тестами тощо	The Project Gutenberg eBook of Pygmalion, by George Bernard Shaw. URL.: https://www.gutenberg.org/files/3825/3825-h/3825-h.htm - тексти творів (на зразок Б.Шоу) з мовними й культурологічними коментарями і поясненнями
Ресурс для проведення тестування з метою самооцінки. URL.: https://vseosvita.ua/test/modernizm-oznaky-novoho-mystetstva-601963.html	Кіноекранізації та театральні постановки літературних творів на каналі YouTube – медіаресурси для інтермедіального аналізу та зіставлення Перекладознавчі проекти сайту. Український інститут книги. URL.: https://book-institute.org.ua/uk/organization

Таблиця 2. Напрями ЛЗ (гуманітарної) освіти студентів та їх характеристики

Усі ці завдання є цілком вирішуваними в умовах навчання онлайн як синхронного (перегляд та аналіз медіаресурсів під час занять і навчальних дискусій), так і асинхронного (робота з медіаресурсами у підготовці завдань, проєктів, наукових виступів тощо за спрямуванням викладачів). Перелік апробованих на заняттях зі студентами медіаресурсів дозволяє вважати, що медіаресурси науково-освітнього призначення сприяють літературознавчому розвитку студентів і загальнопрофесійному як філологів-перекладачів.

НПП кафедри Тимчук І.М. та Римар Н.Ю. протягом травня 2023 року проводилися гостьові лекції на прохання Пенсійного фонду України в Київській області, спрямовані на підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності посадових осіб.

Упродовж року Тимчук І.М. викладала курс лекцій «Моя українська правильна та вишукана» для усіх охочих підвищити свій рівень культури мовлення та опанувати основами нормативності державної мови. Було організовано та проведено науково-методичний семінар «Інноватика у викладанні освітніх компонентів професійного спрямування в умовах змішаного навчання».

На базі кафедри у 2022/2023 н.році створено та обладнано Центр мовно-літературної освіти, метою якого є реалізація завдань реформування мовно-літературної освіти на основі державної мовної політики, самоосвіти та здійснення науково-методичного супроводу із державної мови, мов національних меншин та літератури у навчальній та позанавчальній діяльності викладачів кафедри (Наказ БНАУ №34/О від 03.03.2023).

НПП кафедри здійснювали керівництво науково-дослідною роботою студентів із підготовкою та рецензуванням наукових публікацій.

Публікації за період:

Навчально-методичні видання:

1. Воркшопи до модуля «Практична стилістика української мови та культура мовлення» навчальної дисципліни «Українська мова та література»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету спеціальності 035 «Філологія», ОП Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / укл. С.Д. Карпенко. – Біла Церква: БНАУ, 2022. - 118 с.

<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7309> (4,5 д.а.)

2. Практикум «Українська література» для студентів першого курсу [за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» бакалаврського рівня вищої освіти, галузь знань – 03 «Гуманітарні науки»]: навч-метод.посібник/ авт.-укл.: С.Д.Карпенко, Н.Ю.Римар. Біла Церква: БНАУ, 2022. 200 с. (8 д.а.)

<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7814>

3. Perceptions of English & American Literature: практикум для студентів (у 2-х частинах) (англ. та укр. мовами) [за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» бакалаврського рівня вищої освіти, галузь знань – 03 «Гуманітарні науки»]: навчальне видання у 2-х ч. / авт.-укл.: Ю.А. Чернобров, О.О. Дем'яненко. Біла Церква: БНАУ, 2022. 182 с.

Монографії (особисті):

Монографії (в співавторстві): Монографія: Інноваційні освітні технології: світовий і вітчизняний досвід використання в системі неперервної освіти» / Погоріла С.Г., Тимчук І.М. / відповідальні редактори Барановська Л.В. (Київ, Україна), Морська Л.І. (Жешув, Республіка Польща) Київ : НАУ, 2022. 404 с. <http://kpppo.nau.edu.ua/files/monograf2022.pdf>

Методичні рекомендації:

1 Методичні вказівки «Наукова комунікація у професійному спілкуванні» для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» / С.Г.Погоріла, І.М.Тимчук, Н. Ю.Римар– Біла Церква, 2022. – 98 с.

2. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» та спеціальності 101 «Екологія» / уклад. С.Г. Погоріла, І.М. Тимчук. Біла Церква, 2022 р. 97 с.

3. Карпенко С.Д. Робочий зошит з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для виконання аудиторної та самостійної роботи здобувачами першого (бакалавр) рівня вищої освіти спеціальності 201 «біотехнолог» біолого-технологічного факультету Білоцерківського НАУ / Упорядник С.Д. Карпенко. – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 85 с.

Статті у фахових виданнях:

1. ТИМЧУК І.М., ПОГОРІЛА С.Г. Формування комунікативної активності іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної. Всеукраїнський науково-практичний журнал “Директор школи, ліцею, гімназії” – Спеціальний тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – № 2. – Кн. 3. – Том II (89). – К.: – Гнозис, 2020-2021, – С. 255-267.

2. Інна ТИМЧУК, Світлана ПОГОРІЛА. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК УСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – Вип. 55. Том 3. – С. 254-230 <http://www.aphn-journal.in.ua/55-2022>

3 Костусяк Н. М., Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Ефективні методи опанування повнозначних частин мови в контексті естетизації навчання студентів-філологів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 47, т. 1. С. 214–220. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_1/32.pdf. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7305>

4 Римар Н.Ю. Ідеостильова манера художнього письма Ніни Бічуї. Вчені записки таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2022. Т.33(72). №2. С.129-135. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7618>

5 Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Лексична культура місцевих ЗМІ: аналіз типових лінгвоанормативів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного

- університету : зб. наук. пр. Одеса : Гельветика. 2022. Вип. 54. С. 122–126.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7566>
- 6 Римар Н. Ю. Ідіостильові манера художнього письма Ніни Бічуї. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2022. Т. 33 (72). № 2. Ч. 2. С. 129–135.
 URL: <http://philol.vernadskyjournals.in.ua/archive?id=94>
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7868>
- 7 Shulska N., Kostusiak N., Rymar N., Zavarynska I., Mykhalchuk S., Bovda O. Call Names in Unofficial Communication of the Military: Specificity of Creation and Lexico-Semantic Base. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2022. Vol. 12, Issue 2, Spec. Issue XXX. P. 53–60. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120230/papers/A_11.pdf . (Web of Science). . <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7951>
- 8.Карпенко С.Д. Міжнародні аспекти українського казкознавства // VĚDA A PERSPEKTIVY. № 5(12), 2022. – С.249-263. (Чехія, Copernicus)
<http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/issue/archive>
 ; <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7612>
9. Карпенко С.Д. Діяльність Максима Рильського в науковому та популяризаторському контексті українського казкознавства // Матеріали до української етнології: щорічник. Збірник наукових праць. Вип. 21(24) / [Голов. ред. Г.Скрипник] : НАНУ ІМФЕ ім. М.Рильського. Київ, 2022.
10. Lesia Hladkoskok, Tetiana Buhinska, Olena Botvinko-Botiuk, Oksana Tytun, Olena Demianenko. Soft Skills formation in professional-oriented foreign language education at higher education institutions. - Eduweb, 2022, abril-junio, v.16, n.2. /194-207 ISSN: 1856-7576. - **WoS**
 DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.14>
- 11.Navalna M., Shynkaruk V., Kostusiak N., Prosianyk O., Chernobrov Yu., Adamchuk N. Lexico-Semantic Innovations in the Texts of the Ukrainian Mass Media on Military Topics. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 1, Spec. Issue XXXIV. P. 132–139. URL

: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130134/papers/A_19.pdf. (Web of Science, Q3).

Тези конференцій:

1. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. «Формування елементів SOFT SKILLS у студентів ОП «Право» на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої освіти, науки і виробництва» 15 квітня 2022 року, м. Біла Церква, С.86-89

http://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/konference/tezy_actual_problem_prava_14.04.22.pdf

2. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Зумовленість вибору методів і форм змішаного навчання магістрів-екологів у процесі вивчення дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи». Актуальні проблеми вищої професійної освіти: збірник наукових праць / за загальною редакцією Л.В. Барановської. - К.: НАУ, 2022. – С. 75-77

<http://www.kpppo.nau.edu.ua/confer.php>

3.Тимчук І. Шляхи викладання української мови за професійним спрямуванням в умовах дистанційного навчання. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 504 с

4. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Практика використання онлайн ресурсів у викладанні дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням) в умовах змішаного навчання” Міжнародна науково-практична конференція "Філософські аспекти професійної освіти" 17 листопада 2022 року, м. Херсон

5. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Психолого-педагогічний аспект процесу фахової підготовки майбутніх магістрів з екології//Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р .). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С.28-

30. https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_lingvo_pravo_20.10.22.pdf

6.Римар Н. Ю., Шульська Н. М., Зінчук Р. С. Способи зацікавлення журналістськими заголовками в інтернет-комунікації: практичні поради. Modern problems in science: Abstracts of the XIX International Scientific and Practical Conference, May 17 – 20, 2022. Vancouver, Canada. Pp. 221–225. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7550>

7.Шульська Н., Римар Н., Зінчук Р. Законодавчі норми функціонування української мови як державної. *Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів»*. 14 квітня. 2022р. С. 113-115. м. Біла Церква. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7548>

8.Карпенко С.Д. Міждисциплінарні зв'язки у казкознавстві та психології // Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 24-25 березня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 138 с. – С. 63-65. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7540> https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/zbirnik_tez_actual_pit_internacional_24-25.03.22.pdf

9.Карпенко С.Д. Міждисциплінарні аспекти вивчення явищ міжкультурної комунікації // Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (14 квітня 2022 р. м. Біла Церква) - Білоцерківський НАУ. 127 с. – С. 115-117. https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/konference/tezy_actual_problem_pra_va_14.04.22.pdf <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7588>

10.Карпенко С.Д. Проблеми створення терапевтичної казки // Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С.19-20.

11. Дем'яненко О.О., Чернобров Ю.А. Проблема розвитку критичного мислення студентів-перекладачів під час вивчення літератури Англії та США: контрольно-оцінювальний етап. *III Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти»*, м. Біла Церква 24 – 25 березня 2022 р. С. 59 – 62. URL.: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/zbirnik_tez_actual_pit_international_24-25.03.22.pdf
12. Дем'яненко О.О. Практики науково-педагогічного супроводу філологічних досліджень студентів у царині літературознавства. Multidisciplinary academic notes. Theory, methodology and practice. *Proceedings of the XXVII International Scientific and Practical Conference*. Prague, Czech Republic. 12-15 July 2022. Pp. 263-266. URL.: <https://isg-konf.com/multidisciplinary-academic-notes-theory-methodology-and-practice-2/>. Available at : DOI: 10.46299/ISG.2022.1.27
13. Дем'яненко О.О. Опитування стейкхолдерів для формування політики у сфері забезпечення якості освіти на рівні ЗВО. *Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України: інструменти та виклики : електрон. наук. зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (17–18 лист. 2022 р.)*. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2022. С. 49-53. URL.: <https://drive.google.com/file/d/1bIVtqCWY8YoNdEYf1cGjsBQgMlGq9hr5/view>
14. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням / Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. – С.111-115.

ВИСНОВКИ

Завдання тематичного проєкту були спрямовані на: дослідження засад мовно-літературної освіти студентів ЗВО, у тому числі – негуманітарних спеціальностей, в аспекті змісту й форм організації навчання; розроблення моделей (очна, змішана, дистанційна) мовно-літературної освіти студентів гуманітарних і негуманітарних спеціальностей в інноваційному культурно-освітньому просторі; апробування інноваційних засобів, технологій та форм організації роботи, спрямованих на вдосконалення мовно-літературної освіти студентів; розроблення інноваційного програмно-методичного змісту мовно-літературних дисциплін і курсів на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та профорієнтаційної адаптації студентів. Сукупно й відповідно до мети вони виконані.

Таким чином, досліджувані аспекти інноваційної освітньо-наукової діяльності кафедри дали свої практичні результати і можливість розвивати гуманітарне мислення, мовну культуру й ключові компетентності у студентів аграрного ЗВО. У процесі роботи над науково-дослідною темою було досліджено та проаналізовано теоретико-методологічні засади мовно-літературної освіти студентів та розроблено модель мовно-літературної освіти студентів гуманітарних і негуманітарних спеціальностей в інноваційному культурно-освітньому просторі.

Змішана форма навчання дала можливість викладачам за умов, що потребують змін, реалізувати свій творчий потенціал, підбираючи для організації освітнього процесу принципово нові форми і методи навчання із застосуванням інноваційних підходів та технічних засобів навчання. А робота студентів у різних режимах, дозволила оптимізувати та урізноманітнити освітній процес, добирати та апробувати пріоритетні засоби, технології та форм організації роботи, спрямовані на вдосконалення мовно-літературної освіти студентів та сформувати необхідні компетенції, а також перевірити, об'єктивно оцінити отримані результати навчання та втілити свої задуми у творчих доробках.

Перспективи подальшої роботи полягають в оновленні та систематизації програмно-методичного змісту мовно-літературних дисциплін на засадах компетентісно зорієнтованого підходу, соціально-культурної та професійної адаптації студентів.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Закони України: «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380), зі змінами; «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81).
2. Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ», схвалене Вченою радою БНАУ (протокол №9 від 17.09.2018), розроблене на підставі: Закону України «Про вищу освіту», що ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (2006, 2015).
3. Лист МОН України №1/9-120 від 11.03.15 «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін».
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 261 с.
5. Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції: монографія (рукопис) / [Б.А.Воронкова, М.А.Дебич, Н.М.Дем'яненко, Н.О.Дівінська та ін.] ; за заг. ред. Г.В.Онкович. Київ, 2014. 326с.
6. Вакуленко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація *Вісник НАДПСУ. Педагогічні науки*. 2010. №4.
7. Зінченко Н.О., Біланов О.С. Модернізація вищої школи України в сучасних умовах. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. Том 15. Випуск 3(51), частина 1. С.261-264.
8. Зінченко Н.О. Застосування інноваційних технологій у вищій школі при вивченні гуманітарних дисциплін. URL: http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/1134/1/Zinchenko_zast_inovats_texn.pdf
9. Єрмоленко С. Формування комунікативної компетенції у лінгводидактиці. *Українська мова та література*. 2007. № 40. С. 3-8.
10. Бей Л.Б., Тростинська О. М. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2008. № 12. С. 42-49.
1. Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (19 квітня 2019 р.). Біла Церква : БНАУ, 2019. 84 с.
2. Баран Н.А. Студент як суб'єкт формування риторичних умінь у процесі навчання за фахом. *Аграрна наука – виробництво: Психолого-педагогічні та лінгвістичні дослідження в умовах реформаційних процесів в аграрній освіті та науці* : матеріали Державної науково-практичної конференції (17 листопада 2016 р.). Біла Церква : БНАУ, 2016. С.12-15.
3. Барановська Л.В., Погоріла С.Г. Професійно-педагогічна підготовка магістрів економічних спеціальностей. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2018. С. 198-218.
4. Дем'яненко О.О. Еволюція наукових розвідок у галузі медіаосвіти: критичне мислення особистості як основна компонента сучасної медіаосвіти. *Народна освіта*. 2017. №1 (31). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4389
5. Дем'яненко О.О. Розвиток психолого-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників університету в умовах неформальної освіти. *Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи*: мат. II Всеукр. наук.-практ. конф. (14 листопада 2018 року). Київ, 2018.С.201-205.
6. Дем'яненко О.О. Формування інтермедіального мислення студентів-майбутніх філологів : теорія та освітні стратегії. *Science Review*. 2018. №3(10). Т. 6. С. 42-46. URL: <https://www.academia.edu/36450233>
7. Карпенко С.Д. Європейський підхід до класифікації жанру української народної казки. *Мова і культура*, 2014. Вип. 17, т. 1. С. 386-392.
8. Карпенко С.Д. Роль психологічної школи в українських казкознавчих студіях. *Молодий вчений*. 2017. № 7(47). С. 192-198.

9. Погоріла С. Г. Спрямованість професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва у вищому навчальному закладі. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 12.1 (52.1). С.72-76.
10. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Підготовка майбутніх фахівців з економіки до професійно-педагогічної діяльності у процесі навчання у ВНЗ. *Educational Researcher. Publisher – American Educational Research Associatio*. Issue 9(2). December, 2018, Volume 47, p.1010-1028 (Scopus, Web of Science).
11. Римар Н. Ю. Цитування як один із прийомів інтертекстуальності в художніх текстах Ніни Бічуї. *Сучасна наука та освіта Волині* : зб. мат. наук.-практ. конф. (22 лист. 2018 р.). Луцьк – Володимир-Волинський : Волиньполіграф, 2018. С. 63–65.
12. Тимчук І.М. Гуманістичний характер професійної діяльності науково-педагогічних працівників. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до вип..29, Том 3: Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». Київ, 2013. С.267-272.
13. Тимчук І.М. Етнопсихологічні аспекти та гуманістична орієнтованість викладання психологічних дисциплін для студентів-екологів. *Молодий вчений*. 2017. Вип.12.1 (52.1). С.80-84.
14. Тимчук І.М. Психолого-педагогічний аспект формування гуманістично спрямованого майбутнього фахівця з охорони довкілля. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. 2014. №50. С.52-56.
15. Чернобров Ю. Особливості формування термінології словосполучення в українському мовознавстві. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2014. № 791 : Проблеми української термінології. С. 175–180.
16. Чернобров Ю.А. Логіко-поняттєва організація термінології словосполучення. *Мова і культура*, 2014. С.244-260. URL: <http://www.burago.com.ua/wp-content/uploads/2018/03/172.pdf#page=244>.
17. Шульська Н., Римар Н. Мовна грамотність як чинник єдності інформаційно-комунікативного простору в контексті євроінтеграції України. *Європейські інтеграційні процеси у XXI столітті: ключові тенденції, основні виклики та нові можливості* : зб. мат. Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 26-27 березня 2018 р.). Київ, 2018. С.633-642.
18. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25) зі змінами.
19. Наказ МОН України від 11.07.2017 № 994 «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності».
20. Вакуленко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. *Вісник НАДПСУ. Педагогічні науки*. 2010. №4.
21. Зінченко Н.О., Біланов О.С. Модернізація вищої школи України в сучасних умовах. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. Том 15. Випуск 3(51), частина 1. С.261-264.
22. Зінченко Н.О. Застосування інноваційних технологій у вищій школі при вивченні гуманітарних дисциплін. URL: http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/1134/1/Zinchenko_zast_inovats_texn.pdf
23. Українська мова як іноземна. Тексти для читання. Практикум для студентів підготовчого відділення / С. Д. Карпенко, Т. М. Рудакова, О. Д. Будугай, І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла, Н. Ю. Римар, Ю. А. Чернобров, Н. А. Баран, А. І. Єрко; за редакцією : С. Д. Карпенко. Біла Церква, 2019. 256 с.
24. Українська мова як іноземна. Методичні вказівки для підготовки до письмової частини сертифікаційного іспиту з української мови: для іноземних громадян / Укладачі : Світлана Дмитрівна Карпенко, Ольга Дмитрівна Будугай, Тетяна Миколаївна Рудакова, Юлія Анатоліївна Чернобров, Микола Миколайович Терещук. Біла Церква, 2019. 38 с.
25. Чернобров Ю. А. Історія синтаксичних термінів української мови: ХІХ – перша половина ХХ ст. *Монографія*. Київ, 2019. 189 с.
26. Коляденко О.О. Чернобров Ю. А. Українська термінологія як складник фахової мови

- іноземних студентів. *Молодий вчений*, Київ, 2019. С. 38.
27. Дем'яненко О.О. Активні форми взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи : організаційно-методичні аспекти : навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2019. 38 с.
  28. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Conceptual principles of education humanization of the future environmental specialists. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: Педагогіка. Психологія. зб.наук.пр. Київ, 2019 Вип. (1)14. С. 95-101.
  29. Римар Н. Ю. Наратологія як галузь сучасного літературознавства: теоретичний огляд. *Молодий вчений*, 2019 Вип. 6. 1 (70.1). С. 54-59.
  30. Дем'яненко О.О. Осмислення сучасної освіти крізь призму бердяєвських ідей про дисбаланс системності розвитку культури. *Сьомі бердяєвські читання : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (07 червня 2019 року)*. Біла Церква, 2019. С.12-13.
  31. Римар Н. Ю., Шульська Н. М. Порушення норм уживання словосполучень у сучасних друкованих засобах масової інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія: зб. наук. пр. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2019 Вип. 40. Т. 1. С.131-135.
  32. Шульська Н. М., Погоріла С. Г., Тимчук І. М., Римар Н. Ю. Лексико-семантичне поле «небо» як елемент поетичної картини світу Лесі Українки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернацького*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2019. Т. 30 (69) №3. С. 68-74.
  33. Karpenko S. UKRAINIAN FAIRY TALES IN THE PARADIGM OF TRADITIONAL AND MODERN RESEARCH. Theoretical and practical aspects of the development of the European Research Area: monograph / edited by authors. 2nd ed. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020. 334 p.
  34. Liliya Baranovska, Svitlana Pohorila, Inna Tymchuk, Mykhajlo Baranovsky. Pedagogical Training of Masters in Ecology in Institutions of Higher Education Vol 12, №1 Sup.1 (2020): *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/Revista%20Romaneasca%20pentru%20Educatie%20Multidimensionala.html>
  35. Дем'яненко О. О. Якісна мовна підготовка студентів негуманітарного ЗВО в контексті оновлення процедури акредитування освітніх програм. *Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 6-7 березня 2020 року. Біла Церква: БНАУ. С. 55-59.
  36. Дем'яненко О.О. Готуючись до обговорення з учнями літератури постмодернізму. Мініпосібник для вчителя. *Всесвітня література в школах України*. 2020. №4. С. 27-36.
  37. Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. До питання професійно-орієнтованого навчання історії зарубіжної літератури студентів-перекладачів. *Матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції “Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти”*. Біла Церква, 2020. С. 50-52.
  38. І.М. Тимчук, С.Г. Погоріла, О.О. Дем'яненко. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальностей: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 281 «Публічне управління та адміністрування». Біла Церква, 2020. 73 с.
  39. Карпенко С.Д. Формування комунікативних навичок під час вивчення української мови як іноземної. Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи» (6-7 березня 2020 р., Біла Церква). Біла Церква, 2020. С. 64-68.
  40. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Елементи професійно-педагогічної підготовки майбутніх магістрів з економіки і підприємництва у ЗВО / Матеріали Всеукраїнської науково-

- практичної онлайн-конференції «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців» (9-10 квітня 2020 року) м. Хмельницький. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1abJbiBb_AO8RVm687v7nv80ZA-5dbfRYH
41. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. IV Всеукраїнський науково-методичний семінар «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій» (м. Глухів, 05 листопада 2020 року).
  42. Погоріла С.Г., Тимчук І.М., Ткаченко О.В. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки для виконання позааудиторної роботи [для здобувачів другого (магістерського) рівня]. Біла Церква, 2020. 75 с.
  43. Римар Н. Упровадження воркшопових технологій у навчальний процес закладів вищої освіти. *Pedagogy in modern conditions: collective monograph*. Boston : Primedia eLaunch, 2020. P. 192-212.
  44. Римар Н. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання мови у ЗВО. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи» (06-07 березня 2020р., М. Біла Церква. С. 97-99).
  45. Римар Н. Ю., Шульська Н. М., Матвійчук Н. М., Громик Ю. В., Зінчук Р. С. Використання інституційного репозитарію для формування науково-дослідницької компетентності магістрів. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2020, Том 76, № 2. С.198-212. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2753> (WoS)
  46. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Впровадження гуманістичних методів – одна з провідних умов гуманізації навчання майбутніх екологів : матеріали симпозіуму «Гуманітарний дискурс мультикультурного світу: наука, освіта, комунікація».
  47. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Особливості формування soft skills у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики Білоцерківського НАУ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РІЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ». Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації (30 жовтня 2020 року).
  48. Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Створення «навчальної майстерні» під час викладання лінгвістичних дисциплін у ЗВО: Міжнародна науково-практична конференція « Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий, та психолого-педагогічний аспекти» (27-28 березня 2020 р., м. Біла Церква). С. 97-99.
  49. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Практикум для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань – 03 «Гуманітарні науки», за освітньо-професійною програмою 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» : навч.-метод. посіб. / автори-укладачі: С. Д. Карпенко, О.О.Дем'яненко. Біла Церква, 2021. 240 с.
  50. Тимчук І.М., Погоріла С.Г., Дем'яненко О. О. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня економічних спеціальностей. Біла Церква, 2021. 134 с.
  51. Карпенко С.Д. Робочий зошит зі вступу до мовознавства для самостійної та аудиторної роботи для студентів ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітній рівень – бакалавр/ Упорядник С.Д. Карпенко. Видання 3-є, доповнене. – Біла Церква, 2021. – с.40 (затверджено метод. радою БНАУ)
  52. SiraLarisa, SemenikoYulia, NataliiaMakhynia, OlgaBaibakova, OlenaDemianenko. *Pedagogical aspect of the development of the teacher's digital competence. Laplage em Revista (International)*, vol.7, n.2, May.-Aug. 2021, p.527-539 (WoS) URL: <https://laplageemrevista.editorialaar.com/index.php/lpg1/article/view/851>

53. Римар Н.Ю. Самокритика як елемент епістолярної комунікації Лесі Українки. // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2021. Т.32(71). №2. С.126-131.
54. Шульська Н. М., Костусяк Н. М., Римар Н. Ю. Комунікативно-логічні стратегії творення заголовків у сучасних онлайн-видавах ЗМІ (на прикладі регіональних видань). // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2021. Т 32 (71). № 4. Ч. 3. С. 250–256.
55. Погоріла С. Г., Тимчук І. М. Мовностилістичні одиниці вираження гротескного задуму в повісті В. Дрозда «Ірій»//«Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика»Том 32 (71) № 3, 2021.
56. Карпенко С.Д. Аспекти вивчення української народної казки в останню третину ХХ ст.: формування нової школи казкознавства // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика». Випуск 1(29), 2021. – С. 10-14. (категорія Б)
57. Дем'яненко О.О. Проект «Український Інститут Книги» та його значення для світового визнання української літератури. Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 25-26 березня 2021 року. Біла Церква: БНАУ. С.82-84. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_actual_pitan_internacional_vish_osviti.pdf
58. Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 жовтня 2021 р. м. Білоцерківський НАУ. С. 17-19. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_pravo_lingvo_21.10.21.pdf
59. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблем емоційного вигорання викладача в умовах дистанційного навчання //Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти» (25-26 березня Біла Церква, 2021 р.)
60. Погоріла С.Г., Тимчук І.М. Використання активних методів навчання у процесі педагогічної підготовки магістрів у непедагогічному ЗВО // IX Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми вищої професійної освіти» в рамках Міжнародного симпозіуму «Гуманітарний дискурс мультикультурного світу: наука, освіта, комунікація» (21 квітня 2021 р., Київ, НАУ)
61. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики // «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Міжнародна науково-практична конференція. (21 жовтня 2021) Секція Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації.
62. Shulka N., Rymar N. The practical experience of organizing classes in the format of dynamic training using the technology of the workshop. Abstracts of the III International Scientific and Practical Conference (Lisbon, February 2 – 5, 2021). Portugal 2021. P. 216–222. Тези
63. Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Заголовкотворення як важлива складова журналістського тексту: як позбутися неклікабельних медіаназв. International scientific and practical conference «Philological sciences, intercultural communication and translation studies: theoretical and practical aspects» : conference proceedings, February 26–27, 2021. Vol. 2. Venice : Izdevnieciba Baltija Publishing, 2021. P. 115–119. Тези
64. Баран Н. А. Термінологічна спадщина Олени Курило: «Матеріали до української діалектології та фольклористики». Термінологія і сучасність : Міжнародна наукова конференція, 13 травня 2021 р. Київ : Інститут української мови НАНУ

65. Карпенко С.Д. Сторінки вивчення українського казкового наративу у зарубіжному казкознавстві: на прикладі російських джерел // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти» (електронне видання) 25-26 березня 2021 року Біла Церква – 2021. С. 87-90 https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_actual_pitan_internacional_vish_osviti.pdf
66. Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research // Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 жовтня 2021 р. м. Біла Церква, Білоцерківський НАУ С. 27-29. https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_pravo_lingvo_21.10.21.pdf
67. Дем'яненко О.О. Формуємо нові традиції задля якості освіти. Газета «УНІВЕРСИТЕТ». Випуск №3, 2021. С.2. URL: <https://btsau.edu.ua/uk/content/no-3-no-2032-berezen-2021-r>
68. Карпенко С. Унікальна фольклористична енциклопедія: рецензія на видання // «СЛОВО ПРОСВІТИ» ч. 5, 4-10 лютого 2021 р. С.9.URL: <http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/02/5-1109-4-10-liutoho-2021.pdf>
69. ТИМЧУК І.М., ПОГОРІЛА С.Г. Формування комунікативної активності іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної Всеукраїнський науково-практичний журнал “Директор школи, ліцею, гімназії” – Спеціальний тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – № 2. – Кн. 3. – Том II (89). – К.: – Гнозис, 2020-2021, – С. 255-267.
70. Інна ТИМЧУК, Світлана ПОГОРІЛА. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК УСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – Вип. 55. Том 3. – С. 254-230 <http://www.aphn-journal.in.ua/55-2022>
71. Костусяк Н. М., Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Ефективні методи опанування повнозначних частин мови в контексті естетизації навчання студентів-філологів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 47, т. 1. С. 214–220. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_1/32.pdf. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7305>
72. Римар Н.Ю. Ідеостильова манера художнього письма Ніни Бічуї. Вчені записки таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2022. Т.33(72). №2. С.129-135. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7618>
73. Шульська Н. М., Римар Н. Ю. Лексична культура місцевих ЗМІ: аналіз типових лінгвоанормативів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : зб. наук. пр. Одеса : Гельветика. 2022. Вип. 54. С. 122–126. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7566>
74. Римар Н. Ю. Ідіостильові манера художнього письма Ніни Бічуї. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2022. Т. 33 (72). № 2. Ч. 2. С. 129–135. URL: <http://philol.vernadskyjournals.in.ua/archive?id=94>
75. Shulska N., Kostusiak N., Rymar N., Zavarynska I., Mykhalchuk S., Bovda O. Call Names in Unofficial Communication of the Military: Specificity of Creation and Lexico-Semantic Base. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2022. Vol. 12, Issue 2, Spec. Issue XXX. P. 53–60. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120230/papers/A_11.pdf. (Web of Science).
76. Карпенко С.Д. Міжнародні аспекти українського казкознавства // VĚDA A PERSPEKTIVY. № 5(12), 2022. – С.249-263. (Чехія, Copernicus) <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/issue/archive>

77. Карпенко С.Д. Діяльність Максима Рильського в науковому та популяризаторському контексті українського казкознавства // Матеріали до української етнології: щорічник. Збірник наукових праць. Вип. 21(24) / [голов. ред. Г.Скрипник] : НАНУ ІМФЕ ім. М.Рильського. Київ, 2022.
78. Lesia Hladkoscok, Tetiana Buhinska, Olena Botvinko-Botiuk, Oksana Tytun, Olena Demianenko. Soft Skills formation in professional-oriented foreign language education at higher education institutions. - Eduweb, 2022, abril-junio, v.16, n.2. /194-207 ISSN: 1856-7576. - **WoS**
DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.14>
79. Navalna M., Shynkaruk V., Kostusiak N., Prosianyk O., Chernobrov Yu., Adamchuk N. Lexico-Semantic Innovations in the Texts of the Ukrainian Mass Media on Military Topics. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 1, Spec. Issue XXXIV. P. 132–139. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130134/papers/A_19.pdf. (Web of Science, Q3).
80. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. «Формування елементів SOFT SKILLS у студентів ОП «Право» на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої освіти, науки і виробництва» 15 квітня 2022 року, м. Біла Церква, С.86-89. URL: http://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/konference/tezy_actual_problem_prava_14.04.22.pdf
81. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Зумовленість вибору методів і форм змішаного навчання магістрів-екологів у процесі вивчення дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи». Актуальні проблеми вищої професійної освіти: збірник наукових праць / за загальною редакцією Л.В. Барановської. - К.: НАУ , 2022. – С. 75-77. URL: <http://www.kpppo.nau.edu.ua/confer.php>
82. Тимчук І. Шляхи викладання української мови за професійним спрямуванням в умовах дистанційного навчання. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 504 с
83. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Практика використання онлайн ресурсів у викладанні дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням) в умовах змішаного навчання” Міжнародна науково-практична конференція "Філософські аспекти професійної освіти" 17 листопада 2022 року, м. Херсон
84. Погоріла С.Г.,Тимчук І.М. Психолого-педагогічний аспект процесу фахової підготовки майбутніх магістрів з екології//Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р .). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С.28-30. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy_lingvo_pravo_20.10.22.pdf
85. Римар Н. Ю., Шульська Н. М., Зінчук Р. С. Способи зацікавлення журналістськими заголовками в інтернет-комунікації: практичні поради. Modern problems in science: Abstracts of the XIX International Scientific and Practical Conference, May 17 – 20, 2022. Vancouver, Canada. Pp. 221–225. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7550>
86. Шульська Н., Римар Н., Зінчук Р. Законодавчі норми функціонування української мови як державної. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів. 14 квітня. 2022 р. С. 113-115. м. Біла Церква. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7548>
87. Карпенко С.Д. Міждисциплінарні зв'язки у казкознавстві та психології // Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 24-25 березня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. С. 63-65. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7540>
88. Карпенко С.Д. Міждисциплінарні аспекти вивчення явищ міжкультурної комунікації // Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали міжнародної науково-

- практичної конференції (14 квітня 2022 р. м. Біла Церква) - Білоцерківський НАУ. 127 с. – С. 115-117. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7588>
89. Карпенко С.Д. Проблеми створення терапевтичної казки // Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С.19-20.
  90. Дем'яненко О.О., Чернобров Ю.А. Проблема розвитку критичного мислення студентів-перекладачів під час вивчення літератури Англії та США: контрольнo-оцінювальний етап. *III Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти»*, м. Біла Церква 24 – 25 березня 2022 р. С. 59 – 62. URL.: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/zbirnik_tez_actual_pit_internacional_24-25.03.22.pdf
  91. Дем'яненко О.О. Практики науково-педагогічного супроводу філологічних досліджень студентів у царині літературознавства. Multidisciplinary academic notes. Theory, methodology and practice. *Proceedings of the XXVII International Scientific and Practical Conference*. Prague, Czech Republic. 12-15 July 2022. Pp. 263-266. URL: <https://isg-konf.com/multidisciplinary-academic-notes-theory-methodology-and-practice-2/>. Available at : DOI: 10.46299/ISG.2022.1.27
  92. Дем'яненко О.О. Опитування стейкхолдерів для формування політики у сфері забезпечення якості освіти на рівні ЗВО. *Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України: інструменти та виклики : електрон. наук. зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф.* (17–18 лист. 2022 р.). Київ : ВПЦ "Київський університет", 2022. С. 49-53. URL.: <https://drive.google.com/file/d/1bIVtqCWY8YoNdEYf1cGjsBQgMlGq9hr5/view>
  93. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням / Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. – С.111-115.